

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026

(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Sztuka pisania
Kod przedmiotu*	IIC10
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych/ Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa/ Zakład Badań nad Literaturą i Edukacją Polonistyczną
Kierunek studiów	filologia polska
Poziom studiów	studia 1.stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	III rok, semestr 6
Rodzaj przedmiotu	ćwiczenia
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr hab. prof. UR D. Karkut
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. prof. UR E. Mazur, dr hab. prof. UR D. Karkut, dr hab. prof. UR A. Kucharska-Babula, dr hab. prof. UR T. Półchłópek, dr D. Hejda

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	ZW – zaj. warszt.	Liczba pktECTS
6								15	4

1.2. Sposób realizacji zajęć w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)- zaliczenie z oceną****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Student/ka zdobył/a wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie: znajomości gatunków wypowiedzi i stylów językowych zgodne z wymogami wcześniejszych etapów edukacji i programu studiów

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Student/ka zdobędzie wiedzę i praktyczne umiejętności potrzebne do reagowania tekstów o różnych formach gatunkowych ze szczególnym zwróceniem uwagi na teksty gatunkowe z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego
C ₂	Student/ka zdobędzie praktyczną umiejętność tworzenia i oceniania różnych form gatunkowych wypowiedzi pisanych
C ₃	Student/ka będzie doskonalić kompetencje nadawcze dzięki redagowaniu różnego rodzaju tekstów

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/ka rozróżnia cechy form gatunkowych wypowiedzi pisanych	NW6 K_W12
EK_02	Student/ka utrwala wiedzę na temat stylów funkcjonalnych we współczesnej polszczyźnie	NW14
EK_03	Student/ka analizuje związki stylowo-gatunkowe i ich wpływ na organizację tekstu	NU8 K_U04
EK_04	Student/ka potrafi przygotować własny tekst a także ocenić tekst cudzy według reguł określonego gatunku	K_U07
EK_05	Student/ka jest zorientowany/a na pogłębienie wiedzy i umiejętności ćwiczonych na zajęciach i świadomy roli kompetencji komunikacyjnej	NK2 K_K03

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
NIE DOTYCZY

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

B. Problematyka zajęć warsztatowych

Treści merytoryczne
Tekst a gatunek, typy tekstów. Wzorce strukturalne gatunków.
Tekst artystyczny - tekst użytkowy, relacje i wzajemne uwarunkowania. Przypomnienie terminologii z zakresu analizy i interpretacji tekstów.
Struktura i funkcje tytułu w tekstach należących do różnych stylów i gatunków.
Podział tekstu na akapity. Budowa akapitów.
Spójność tekstu. Kohezja i koherencja. Analiza środków więzy tekstowej ich ekonomii i redundancji. Struktura tematyczno-rematyczna zdania i tekstu.
Styl literacki, analiza wybranych tekstów (opowiadania, eseje). Ćwiczenia w kreowaniu własnego tekstu.
Styl urzędowy i jego podstawowe cechy: dyrektywność, urzędowy charakter wypowiedzi, dążenie do precyzji, standaryzacja tekstów .
Pisma użytkowe: podanie, życiorys, curriculum vitae – odmiany, list motywacyjny – ćwiczenia redakcyjne dla wybranego typu gatunku.
Styl publicystyczny i jego wykładniki. Język i styl podstawowych gatunków dziennikarskich: gatunki informacyjne i publicystyczne. Tytuł prasowy – sposoby formułowania i funkcje.
Analiza i redagowanie wybranych gatunków – np. notatka prasowa, recenzja publicystyczna, felieton, reportaż, list do redakcji, artykuł.
Odmiany stylu naukowego ze względu na typ odbiorcy: teoretycznonaukowa, dydaktycznonaukowa, popularnonaukowa, praktyczno-naukowa.
Analiza tekstów naukowych. Redagowanie tekstów naukowych z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego.
Sztuczna inteligencja i ChatGPT jako narzędzie kreowania tekstów. Analiza przykładowych tekstów.
Podsumowanie zajęć i omówienie ich efektów.

3.4 Metody dydaktyczne

Metoda referatowa, projekt, metoda zajęć praktycznych, prezentacja, metoda analizy i twórczego wykorzystania wzorów, dyskusja

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	zaj. warszt.
EK_02	projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	zaj. warszt.
EK_03	projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	zaj. warszt.
EK_04	projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	zaj. warszt.

EK_05	Projekt, obserwacja w trakcie zajęć	zaj. warszt.
-------	-------------------------------------	--------------

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
Student/-ka nie zna terminologii związanej z teorią tekstu, budową tekstu i funkcjami pełnionymi przez komunikaty pisemne.	Student ma wiedzę pozwalającą na odróżnienie tekstu, dyskursu i wypowiedzi, potrafi nazwać funkcje tekstu	Student/-ka zna dobrze terminologię związaną z teorią tekstu, budową tekstu jako całościowego komunikatu i rozróżnia funkcje pełnione przez komunikaty pisemne.	Student/-ka zna bardzo dobrze terminologię związaną z teorią tekstu, budową tekstu jako całościowego komunikatu i rozróżnia funkcje pełnione przez komunikaty pisemne.
Student/-ka nie wylicza wykładników spójności tekstu, nie rozróżnia ram tekstowych w różnych gatunkowo tekstach	Student /-ka identyfikuje środki spójności tekstu i ramę modalną tekstu tekstów naukowych	Student /-ka identyfikuje środki spójności tekstu i ramę modalną tekstu tekstów naukowych i publicystycznych	Student /-ka identyfikuje środki spójności tekstu (kohezję i koherencję) oraz ramę modalną tekstu tekstów naukowych, publicystycznych i literackich
Student/-ka nie potrafi krytycznie czytać i interpretować tekstów, należących do różnych odmian funkcjonalnych gatunkowych	Potrafi krytycznie czytać i interpretować teksty, należące do jednej odmiany funkcjonalnej, np. literackie, naukowe, publicystyczne lub użytkowe. Umie ocenić kompozycję tekstu jako całościowego komunikatu	Potrafi krytycznie czytać i interpretować teksty, należące do dwu odmian funkcjonalnych, np. literackie, naukowe, publicystyczne lub użytkowe. Umie ocenić kompozycję tekstu jako całościowego komunikatu	Potrafi krytycznie czytać i interpretować teksty, należące do różnych odmian funkcjonalnych, np. literackie, naukowe, publicystyczne, użytkowe. Umie ocenić kompozycję tekstu jako całościowego komunikatu
Student/-ka nie umie wyszukiwać i analizować językowych środków spójności tekstu, nie rozpoznaje i nie potrafi ocenić różnych technik tworzenia tekstu	Student/-ka potrafi analizować w tekście podstawowe językowe środki więzy tekstowej i omówić jego granice	Student/-ka potrafi analizować w stopniu dobrym językowe środki więzy tekstowej i omówić jego granice i ocenić kompozycję wybranego tekstu	Student/-ka potrafi analizować i krytycznie oceniać językowe wykładniki spójności linearnej i semantycznej, umie ocenić kompozycję tekstu i granice w różnych gatunkowo tekstach.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe:	80

-przygotowanie do zajęć, lektura opracowań naukowych (10 godzin) - czytanie wybranych tekstów literackich, esejów, felietonów, reportaży i innych gatunków wymienionych w sylabusie (40 godzin) - przygotowywanie prac pisemnych - wybranych form literackich, publicystycznych, użytkowych, naukowych (20 godzin) - korekta i poprawa przykładowych tekstów (10 godzin)	
SUMA GODZIN	100
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU - nie dotyczy

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <p>J. Bartmiński, S. Niebrzegowska-Bartmińska, <i>Tekstologia</i>, Warszawa 2009.</p> <p>J. Bartmiński, B. Boniecka (red), <i>Tekst. Problemy teoretyczne</i>, Lublin 1998.</p> <p>Gajda S., red., 1995, <i>Przewodnik po stylistyce polskiej</i>, Opole.</p> <p>Gajda S., red., 1996, <i>Styl a tekst</i>, Opole.</p> <p>A. Wilkoń, <i>Spójność i struktura tekstu</i>, Kraków 2002.</p> <p>M. Zaśko-Zielińska, A. Majewska-Tworek, T. Piekot, <i>Sztuka pisania: przewodnik po tekstach użytkowych</i>, Warszawa 2008</p> <p>https://www.gov.pl/web/ai/chat-gpt-w-szkole-szanse-i-zagrozenia</p>
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>E. Bańkowska i in., <i>Jak pisać i redagować?</i> Warszawa 2009</p> <p>E. Bańkowska i in., <i>Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów</i>, Warszawa 2003</p> <p>J. Billingham, <i>Redagowanie tekstów</i>, przekład Agnieszka Dąbrowska, Warszawa 2012</p> <p>Fras J., 1999, <i>Dziennikarski warsztat wypowiedzi</i>, Wrocław</p> <p>A. Kałkowska, O spójności tekstu, „Język Polski” 1987, z. 3-5. Kurkowska H., Skorupka S., <i>Stylistyka polska</i>, dowolne wydanie.</p> <p>Maćkiewicz J., <i>Jak pisać teksty naukowe</i>, Gdańsk 1999.</p> <p>Malinowska E., 2001, <i>Wypowiedzi administracyjne. Struktura i pragmatyka</i>, Opole.</p>

D. Ostaszewska, *Organizacja tekstu a sposób scalania informacji*, Katowice 1991.

Tekst. Problemy teoretyczne, red. J. Bartmiński, B. Boniecka, Lublin 1998.

Tekst. Analizy i interpretacje, red. J. Bartmiński, B. Boniecka, Lublin 1998.

Ożóg K., 2004, *Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku. Wybrane zagadnienia*, Rzeszów.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej